

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Vår dato: 10.06.2014
Vår referanse: 14/13863
Deres dato: 11.04.2014
Deres referanse:

Høringsuttalelse til ny forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier

Statens landbruksforvaltning (SLF) viser til høringsbrev av 11.04.2014 fra Landbruks- og matdepartementet (LMD), om ny forskrift til planlegging og godkjenning av landbruksveier.

Generelt

Mange av bestemmelsene i forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier gir kommunen anledning til å bruke skjønn. Utstrakt mulighet til bruk av skjønnsvurderinger gjør det vanskelig å kontrollere regelverket. Dette tilsier at det bør utarbeides gode retningslinjer/rundskriv til forskriften.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1-3. Virkeområde

§ 1-3, andre ledd:

Søknadsplikten bør begrenses til tiltak som kan medføre store konsekvenser, ubetydelige terrenginngrep i ny eller eksisterende trase bør derfor unntas. Vi foreslår derfor følgende justering i forskriften:

Forskriften gjelder ikke for veiltak som bare medfører ubetydelige terrenginngrep. Med ubetydelige terrenginngrep i ny trase menes planering over korte strekninger eller på lite areal, hvor fylling/skjæring ikke fører til vesentlige avvik fra opprinnelig terrengnivå. Med ubetydelige terrenginngrep i eksisterende veitrase menes utbedring av flaskehals og enkel oppgradering.

I høringsbrevet står det at såkalte gravedrifter i bratt terreng medfører såpass store terrenginngrep at de er søknadspiktige. SLF er enig i dette. Men for at dette skal kunne effektueres i praksis må dette komme tydelig fram i det framtidige rundskrivet. Fordi dette er veier som ofte ikke er permanente, medfører dette at det må utarbeides nye rutiner og søknadsprosedyrer.

Kapittel 2. Søknad om nybygging og ombygging av landbruksveier

§ 2-3. Innholdet i søknaden

§ 2-3, tredje ledd:

Erfaringsmessig er det utfordrende å beregne driftsmessig og økonomisk nytte av en landbruksvei. Ettersom slik nytteberegning er avgjørende for om veien skal behandles etter landbruksveiforskriften, må metodikk for dette avklares i rundskriv.

Kapittel 3. Saksbehandling, vedtak og vilkår mv.

Det bør tydeliggjøres at kommunen, som en del av søknadsbehandlingen, skal registrere byggesøknaden og kartfeste den planlagte veien og dekningsområde. Dette skal gjøres i landbruksforvaltningens fagsystem ØKS. Kommunen skal også registrere vedtaket i Miljøvedtaksregisteret dersom veitiltaket berører utvalgte naturtyper. Det vil være en fordel å tydeliggjøre kommunens oppgaver i forskriften.

§ 3-1. Uttalelser

Det bør innhentes miljøfaglige råd fra Fylkesmannens miljøavdeling når veitiltaket kan berøre viktige miljøverdier. Dette bør skje på en slik måte at Fylkesmannen ikke blir innhabil ved evt etterfølgende klagebehandling. Det samme gjelder når Fylkesmannen gir råd i områder med reindriftsinteresser.

Norges vassdrags- og energidirektorat bør også gis anledning til å uttale seg når veitiltaket er i skredutsatte områder.

§ 3-2. Vedtakets innhold mv.

§ 3-2, andre ledd andre punktum:

Vi mener at siste setning i andre ledd er overflødig og kan fjernes. Allerede i § 1-3 tas det stilling til nytten av veien ved at det forutsettes at veien har over 50 % landbruksnytte. I tillegg står det i § 3-2 første ledd punkt a., at det skal legges vekt på helhetsløsninger. Vi ser ikke hensikten med at kommunen da i tillegg skal vurdere hva som er en rasjonell og regningssvarende utnyttelse av landbruksressursene for en næringsutøver.

§ 3-2, tredje ledd:

Det er bra at det står i forskriften at naturmangfoldsloven skal vurderes ved søknadsbehandling. Men det er unødvendig at det i høringsbrevet presiseres at naturmangfoldsloven ikke skal vurderes ved tilskuddsbehandling, da dette hører hjemme i et rundskriv til tilskuddsforskriften. Dersom kommunen ved søknadsbehandling ikke gjør vurdering etter naturmangfoldloven kan det oppstå situasjoner der vedtakets gyldighet må vurderes.

§ 3-2, fjerde ledd:

Det foreslås at det skal fastsettes en tidsfrist for gjennomføring av nybyggingen eller ombyggingen. Hovedregelen er at godkjenningen automatisk faller bort hvis fristen oversittes. I enkelte tilfeller

kan dette føre til at godkjenningen faller bort for bygging av en landbruksvei hvor arbeidet er påstartet, men ikke gjennomført innen den fastsatte fristen. Konsekvensen vil da bli at man står igjen med en vei som ikke kan ferdigstilles, fordi man ikke lenger har den nødvendige godkjenningen. Det må framgå hvordan frister skal fastsettes og følges opp, herunder konsekvenser hvis fristene ikke overholdes. Det må fremgå tydelig hva som kreves for at et anlegg skal anses som ferdigstilt. Det bør også utdypes hva som inngår i særlige tilfeller der kommunen kan forlenge tidsfristen.

§ 3-4. Melding om avsluttet arbeid og sluttgodkjenning mv.

§ 3-4, første ledd:

Det foreslås en plikt for søker til å gi melding om ferdig bygget eller ombygget veianlegg til kommunen. Det står ingen ting om konsekvenser ved eventuelle brudd på plikten i kommentarene til bestemmelsen. Forkjellen mellom fristen for endelig ferdigstillelse og fristen for å melde anlegget klart for godkjenning, er også utydelig. Melding om at anlegget er klart for godkjenning er en del av ferdigstillingsprosessen, og bør sendes før tidsfristen for endelig ferdigstillelse. Konsekvenser av manglende innmelding bør framkomme.

Forslag til ny tekst i forskriften:

Når et veianlegg er ferdig bygget eller ombygget skal det gis melding til kommunene om at det er klart for godkjenning.

§ 3-4, andre ledd:

Dersom byggesøknaden oppdateres og veien ferdigmeldes i ØKS, er dette tilstrekkelig for at kommunen har oppfylt sin rapporterings- og opplysningsplikt mot Felles kartdatabase (FKB) og mot Fylkesmannen. Dette er nye rutiner som må komme fram i rundskrivet.

Kapittel 4. Avsluttende bestemmelser

§ 4-1. Klage

Forslag til ny tekst i forskriften:

Vedtak truffet av kommunen etter denne forskriften kan påklages til fylkesmannen etter bestemmelsene i kap. VI i lov av 10. Februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

For vedtak fattet av fylkesmannen bør det framgå at SLFer klageinnstans.

§ 4-2. Tilsyn

Det foreslås at kommunen skal føre tilsyn med at bestemmelsene i forskriften og vedtak fattet med hjemmel i den følges. Bestemmelsen viser til skogbruksloven § 20 og jordloven § 19. Etter skogbruksloven § 20 er det kommunen som er tilsynsmyndighet. Etter jordloven § 19 er tilsynsmyndigheten lagt til både kommunen og fylkesmannen. Denne bestemmelsen er ikke kommentert i høringsbrevet.

Det er uklart om det med «tilsyn» menes at kommunen kan undersøke om søker har utført og fulgt opp veibyggingen som bestemt i forskrift og/eller vedtak, eller om det også hjemler en mulighet for etterfølgende kontroll av opplysninger fra søker som er lagt til grunn for vedtaket (se § 2-3). Dersom det også er ment at opplysninger fra søker skal kunne kontrolleres i ettertid, bør dette komme fram i ordlyden.

Videre er det uheldig dersom bestemmelsen utelukker fylkesmannen som tilsynsmyndighet/kontrollmyndighet. Som klageinstans og med mulighet til å dispensere fra bestemmelsene i forskriften, jf §§ 4-1 og 4-3, bør fylkesmannen ha en klar hjemmel for å kontrollere opplysninger og vilkår på lik linje med kommunen. Dette må da avklares med tilsynshjemmelen i skogbruksloven, som i motsetning til jordloven ikke gir fylkesmannen rett til å føre tilsyn med bestemmelser hjemlet i loven.

§ 4-4. Straff

Det foreslås at den som forsettlig eller uaktsomt bryter bestemmelsene i forskriften kan straffes med bøter eller fengsel i inntil ett år. Medvirkning straffes på samme måte. Bestemmelsen viser til skogbruksloven § 22. I høringsbrevet er det kommentert at bestemmelsen skal tydeliggjøre hjemmelsgrunnlaget for straff. Det er ikke gitt ytterligere kommentarer.

Hjemmelen for å kunne straffe brudd ligger i skogbruksloven § 22. Jordloven har ingen tilsvarende bestemmelse. Dette innebærer at det kun er bygging av veier i strid med bestemmelsene, hvor veien er til skogbruksformål, som kan straffes med fengsel eller bøter. Bygging av landbruksvei i strid med forskriften, hvor veien ikke er til skogsbruksformål, mangler hjemmel for straff.

Det kan også være uheldig at alle brudd på forskriften skal kunne straffes med bøter eller fengsel. For enkelte brudd vil det (først) være mer hensiktsmessig å ilegge tvangsmulkt etter § 4-5. Vi viser til vår uttalelse til § 3-4 og 4-5. Vi anbefaler at straffebestemmelsen forbeholdes brudd på bestemmelsene i §§ 2-1 og 2-3, og for brudd på vilkår fastsatt med hjemmel i § 3-3.

I forslaget til straffebestemmelsen nevnes forsettlige og uaktsomme brudd. Uaktsomheten er ikke gradert, slik at også simpel uaktsomhet kan straffes. Det bør vurderes om straffebestemmelsen skal forbeholdes forsettlige og grovt uaktsomme brudd.

§ 4-5. Øvrige sanksjoner

Det foreslås at kommunen kan pålegge den ansvarlige tvangsmulkt etter skogbruksloven § 23 eller tvangsgebyr etter jordloven § 20, for å sikre at reglene i forskriften eller vedtak etter den blir gjennomført. I høringsbrevet kommenteres det at bestemmelsen skal tydeliggjøre hjemmelsgrunnlaget for sanksjoner. Det er ikke gitt ytterligere kommentarer.

Tvangsmulkt og tvangsgebyr er, i motsetning til straffebestemmelsene, en administrativ reaksjon som er ment å fremtvinge oppfyllelse. Tvangsmulkten/-gebyret kan fremgå direkte av loven og begynne å løpe når den frist loven gir er oversittet, den kan fastsettes i et vedtak og løpe fra overtredelsen finner sted, eller myndighetene kan fastsette en frist for retting og løpe dersom retting ikke skjer innen den fastsatte fristen.

I forslaget vises det til skogbruksloven § 23 og jordloven § 20. Etter begge bestemmelsene kan tvangsmulkt/-gebyr kreves inn fra den frist som er satt for retting av forholdet, eller det kan fastsettes på forhånd. Det må legges til grunn at det samme gjelder for brudd på forskriften.

